

El fantasma ballador

Tot va ser per amor. Jo tenia catorze anys, i aquella xiqueta em tenia el cor robat. Hauria fet qualsevol cosa per ella. I la vaig fer.

Ja feia dies que al poble corria el rum-rum que hi havia un fantasma al cementiri. Un fantasma que sortia a les nits i ballava damunt les tombes dels difunts que havien mort en pecat. Es deien coses rares, a la cua de les botigues, mentre s'esperaven per fer la compra, al bar fent la botifarra, a la Reguereta rentant la roba, als rotlles on corren les històries més de pressa que el vent. Que a la nit se sentien sorolls al cementiri, que al matí alguns rams de flors havien canviat de lloc, que algú havia vist ombres dansant damunt les làpides.

En aquella època no hi havia facebook, ni instagram. No hi havia gaires maneres de lluir-se i de quedar bé davant d'una noia. Per això em va semblar que aquell repte em serviria per guanyar-me-la. Un dia li vaig dir que jo era capaç de quedar-me una nit tancat al cementiri per descobrir el misteri del fantasma. No seràs capaç, em va dir. Què t'hi jugues? M'hi jugo el que vulguis que no ets capaç. T'hi jugues un petó? Fet!

Vaig aprofitar una nit d'estiu que els pares eren de viatge. A última hora ella em va dir que ho deixés córrer, però jo em feia el millhomes. Com ho podia deixar córrer si m'hi jugava el seu petó? I aquella tarda, amb el cor encongint com una pansa, em vaig amagar en un racó del cementiri, fins que a les vuit el van tancar. La llum tot just començava a agonitzar, i en vaig aprofitar les restes per vagarejar per aquells carrers que delimiten les nostres darreres adreces amb un sentiment més de pau que no pas de por. Allí el temps semblava que s'havia aturat, i algunes tombes antigues semblaven escultures embolcallades amb líquens eterns.

Quan la foscor va començar a apropiarse dels carrers d'aquella ciutat dels morts, la cosa ja no feia tanta gràcia. En algun lloc un parell de merles havien iniciat un diàleg, afegint al silenci una estranya música de fons. Em vaig asseure a terra, a la banda dels nínxols, mirant de tenir l'esquena protegida per una paret poc sospitosa, i amb els ulls com taronges. Estava clar que aquella no seria una nit per dormir. O sigui que vaig apagar la llanterna que duia i em vaig dedicar a contemplar el cel, cada cop més fosc, en el que les estrelles es començaven a despertar.

Al cap de ben bé tres hores, mig adormit, em va semblar sentir un soroll. Un lleuger espetec esquerdant el silenci. Com si les pedres del terra saltessin sota el pes d'unes passes lentes. O potser eren imaginacions meves? Al cap d'uns instants una ombra en moviment.

N'estava segur d'haver-la vist. Havia de ser valent i descobrir que era allò. Amb un nus a la gola i el cor al galop, em vaig aixecar i m'hi vaig apropar silenciosament. Allí estava! Ajupida al davant d'una tomba, aquella ombra era tan real com jo mateix. O potser més, mentre jo em sentia tots els músculs del cos engarrotats, com si fossin de fusta.

De sobte l'ombra es va aixecar i es va començar a moure, girant sobre si mateixa, en una mena de vals solitari. Va envoltar la tomba, va deixar-hi unes flors al damunt i va lliscar lentament cap a una altra. Va repetir la volta i l'ofrena de flors, que havia agafat en el trajecte, i després cap a una altra, repetint sempre la mateixa dansa, amb els mateixos gestos, els mateixos moviments, com si estiguessin perfectament estudiats.

Finalment, després de repetir el ritual diversos cops, l'ombra va seguir pel carrer central fins a la porta de l'església de Santa Maria. Vaig haver de vèncer la por que em tenallava, no podia pas deixar escapar l'ocasió de resoldre l'enigma del fantasma, i, aprofitant la foscor de la nit, vaig seguir el fantasma fins a l'església. Va empènyer la porta, i em va sorprendre que s'obris. Un cop a dins de l'església va entrar per la porta de la torre del moro. Jo al darrere, discretament, vaig seguir-lo pujant per l'escala de caragol, amunt, amunt. Fins que es va esmunyir per una altra porta, i jo al darrere.

En aquell moment em vaig adonar que estava dret ni més ni menys que al damunt de la volta del sostre interior de l'església, a més de vint metres d'alçada, a les golfes que el separaven de la teulada exterior. A poc a poc, caminant per damunt d'un terra estovat per un pam de cagades de coloms, l'ombra em va dur a un racó mig condicionat. En la penombra s'hi afiguraven un tros de llit, una tauleta rònega, una vella cadira i una petita cuina.

Un cop aclarit que l'ombra no es corresponia a cap ànima en pena, sinó a una persona que menjava i dormia com el comú dels mortals, em vaig notar menys esporuguit pels morts, però potser més inquiet per aquell viu. Era un home gran, més envellit que no pas vell, brut, de cara arrugada i llarga barba, abillat amb parracs d'un color indefinit, però, d'entrada, aparentment inofensiu. I davant de qualsevol inesperat intent d'escomesa per la seva part, jo confiava plenament en la velocitat de les meves cames.

Quan vaig decidir donar-me a conèixer em penso que l'home es va espantar més que no pas jo m'havia espantat abans amb la seva ombra. Com si ara fos ell que hagués vist l'aparició d'un fantasma, va córrer a amagar-se darrere la taula, en un intent maldestre de protecció.

Em va costar una estona que m'agafés confiança. Després de parlar-li amb la suavitat d'una ploma per tranquil·litzar-lo, em va explicar la seva trista història. Uns anys abans

de la guerra havia estat un conegut ballarí, que havia arribat a actuar al Liceu amb els Ballets Russos de Serguei Diàguilev. En esclatar la revolta feixista es va presentar voluntari per defensar la República, i va esdevenir un destacat oficial republicà. I en acabar la conflagració amb la victòria feixista, sabent que el buscaven per afusellar-lo, es va amagar com va poder a l'església de Santa Maria. Havia viscut tots aquests anys amagat a les golfes de l'església. Havia escampat trampes per caçar coloms, la seva dieta principal, tot i que, de tant en tant, si calia, també es podia cruspir algun gat despistat. Només sortia a les nits a passejar, sense sortir mai del recinte del cementiri. Agafava flors d'algunes tombes per posar-les a les d'alguns dels seus companys morts durant la guerra, o en els anys de la repressió posterior, i dels que semblava que ningú no se'n recordava. I, per homenatjar-los, feia l'única cosa que ell sabia fer, ballar. Ballar cada dia, durant molts anys, aquella dansa de les ànimes que ell havia convertit en el seu particular ritual funerari de commemoració dels herois oblidats, dels republicans anònims que hi havien perdut la vida i la memòria.

Em va pregar, pel que més volgués, que no revelés mai el seu secret a ningú, i jo li vaig acceptar amb la meua paraula, llevat d'una excepció. Li podria explicar, amb la promesa de reserva total, només a la meua estimada, com a mostra de la meua valentia i de l'èxit assolit en la meua arriscada aventura nocturna. Un tracte és un tracte. I, a més, encara em vaig comprometre a seguir esventant per tota la ciutat el rumor del fantasma ballador del cementiri, com a garantia addicional per a la seva seguretat.

L'endemà al matí vaig sortir de casa afuat, disposat a explicar-li a la meua estimada l'èxit de la meua empresa, com si fos un Sant Jordi que acabava d'enfilar el seu drac. I a cobrar-ne el premi, és clar, que jugar-m'hi la pell en la peripècia no havia estat pas perquè sí.

Reconec que vaig posar-hi més pa que formatge, però qui explica una història té tot el dret a gaudir d'una certa llicència literària, no? El cas és que la vaig convèncer, i un tracte és un tracte, així que el petó va ser meu. Me l'havia guanyat.

I vet aquí un gos, i vet aquí un gat ...

Padrí, padrí, però digues la veritat. Tota aquesta història del fantasma ballador te la vas inventar, oi?

És que a la canalla d'avui dia no se us escapa res. Que més dona si era veritat o no? D'acord, tens raó, me la vaig inventar. Però no li diguis res a la padrina.

Per què?

Perquè va ser així com vaig aconseguir el seu primer petó.